

LÄR OM KÄRNVAPEN

Indien

Redan i maj 1974 utförde landet sin första kärnvapenprovsprängning, som påstods vara en fredlig, icke-militär sprängning. Sprängningen möttes av hård kritik och sanktioner från omvärlden. Indien bedyrade då att laddningen hade konstruerats för fredliga ändamål såsom kanalbyggen etc. Indien utropade sig som kärnvapenstat 1998 efter att ha utfört en serie provsprängningar av kärnvapen på anläggningen Pokhran i Rajastan. Landet har ett välutvecklat civilt och militärt kärnteknologiskt program, vilket inkluderar minst tio kärnreaktorer, uranbrytning, en urananrikningsanläggning, kärnbränsleproduktion och avancerad kärnforskning.

Indien är inte medlem av icke-spridningsavtalet (NPT) och har inte skrivit under och ratificerat det fullständiga provstoppsavtalet (CTBT). Indien räknas som ett de-facto kärnvapenland, eftersom landet med säkerhet har kärnvapen, men inte hade det när NPT-avtalet trädde ikraft 1970. I avtalet definierade man USA, Sovjetunionen (nu Ryssland), Storbritannien, Frankrike och Kina som de officiella kärnvapenstaterna.

Antalet kärnvapen i den indiska arsenalen har inte offentliggjorts av den indiska regeringen, vilket gör det svårt att uppskatta dess storlek. En tjänsteman på försvarsdepartementet berättade 2004 för tidningen Defense News (kanske pratade han "bredvid munnen") att Indien inom de kommande fem till sju åren skulle ha 300-400 fissions- och termonukleära vapen i sin arsenal. Nuclear Notebook menar att en så stor arsenal är osannolik, grundat på att Indien hittills har producerat tillräckligt med plutonium av vapenkvalitet för ca 100 kärnvapenstridspetsar.¹ Nuclear Notebook gör en uppskattning att Indien skulle ha mellan 50 och 60 kärnvapenstridspetsar i sin arsenal.² Alla dessa beräknas vara strategiska kärnvapen.³

Indiens kärnvapenarsenal är huvudsakligen baserad på flygplan. Landet har flera olika typer av flygplan som skulle kunna användas för att avfyra kärnvapen. De mest troliga kandidaterna är Mirage2000H och Jaguar IS, eller MiG-27 och den nya Su-30MKI. Det finns ingen offentlig information om vilka av dessa som har en kärnvapenbärande roll. Man vet inte heller om flygplan och bomber förvaras på samma ställe eller separat.⁴

Indien har i dagsläget (april 2008) endast en fungerande typ av ballistisk missil i sin arsenal: kortdistansmissilen Prithvi I. Missilen drivs idag med flytande bränsle men

ska konverteras till att använda bränsle i fast form för att öka pricksäkerheten och göra den snabbare att använda.⁵

Uppgradering av kärnvapen

Indiens kärnvapenambitioner och dess kapacitet ökar snabbt och kommer med all sannolikhet att fortsätta öka. Landets försvarsminister Shri A. K. Anthony lovade i februari 2007 att göra allt för att ge landet en militär avskräckningsförmåga motsvarande Indiens storlek och geostrategiska position. Vad gäller geostrategisk position har Indien tidigare förtydligt att man bland annat oroar sig för samarbete kring missiler och kärnvapen mellan Kina och Pakistan.⁶

Indien utvecklar ett missilförsvarssystem med avancerade varningssystem för inkommande missiler. Samtidigt pågår utveckling av nya typer av missiler med längre räckvidd än den typ Indien idag har i sin arsenal. I april 2007 genomförde den indiska försvarsforsknings- och utvecklingsorganisationen DRDO ett lyckat avfyrande av den nya medeldistansmissilen Agni III för första gången. Med detta tog Indien ett stort steg närmare kapaciteten att utveckla en internkontinental kärnvapenanfallskapacitet, alltså kapacitet att anfälla mål mycket långt borta med kärnvapen. Indien har också testavfyrat missilerna Agni I och II, den ena med en räckvidd på 700 kilometer och den andra med 2000 kilometer. Dessa missiler ingår inte i den operationella arsenalen ännu, men när de gör det kommer troligen också antalet operationella kärnvapenstridspetsar att öka.⁷

Indien utvecklar vidare minst två marina missilssystem, alltså avsedda att avfyras från fartyg eller ubåtar. Men de nya missilerna, Dhanush och Prithvi III, vill Indien stärka sitt tredje, marinbaserade kärnvapenben. Marinen provsköt i mars 2007 en Dhanushmissil från ett fartyg. Provet lyckades, och om Dhanushmissilerna utrustas med kärnvapenspetsar kommer detta att ge den indiska marinen kärnvapenkapacitet. Räckvidden är kort, endast 350 kilometer, vilket betyder att det fartyg som bär missilerna måste gå nära fiendeland för att nå mål på fastlandet, vilket ökar risken för att bli upptäckt och utsatt för motattack. Utvecklingen av Dhanushmissilen kan vara ett steg på vägen mot en mer avancerad ubåtsbaserad attackförmåga.⁸

Sedan 1985 pågår utvecklingen av ett avancerat teknologiskt fartyg – en kärndriven ubåt som förväntas bära missilen Prithvi III när denna färdigutvecklats. Modellen är inspirerad av en sovjetisk kärnvapenubåt som Indien arrenderade från Sovjetunionen 1988-1991. Det ryktades att ubåten skulle vara färdig 2007, men projektet verkar ha dragit ut på tiden. Om de tekniska förseningarna fortsätter med den högteknologiska ubåten kan den indiska marinen konvertera gamla eller nya dieselubåtar för att kunna avfyra Prithvi III missiler. Indien har bestämt sig för att köpa sex franska ubåtar och det ryktas också om att landet försöker arrendera en eller två kärnvapenubåtar från Ryssland.⁹

Kärnvapnets roll i nationell säkerhetsstrategi

1999 publicerade indiska regeringen ett utkast till en kärnvapendoktrin som framhåller att Indiens kärnvapenkapacitet är avsedd att fungera som avskräckning från attack och att Indien ska eftersträva en policy om att bara använda kärnvapen som svar på en attack. Här slås alltså fast att Indien har en no-first-use policy. Indien ska upprätthålla endast den minsta mängd kärnvapen som behövs för att fungera som avskräckning. Dokumentet klargör också att Indien kommer att besvara en eventuell attack om kärnvapenavskräckningen misslyckas. Enligt doktrinen från 1999 är det statsministern som har rätt att utfärda order om att använda kärnvapen.¹⁰

Indien har sedan 1999 upprepade gånger återbekräftat sitt löfte om no-first-use, alltså att inte vara det första landet att använda kärnvapen mot någon annan. Men det har under senare år förekommit förändringar även i den hållningen. 2003 kom begränsande riktlinjer om att Indiens no-first-use policy endast ska gälla kärnvapenattacker. Det ska alltså inte inbegripa användande av kärnvapen som svar på en fientlig attack med kemiska eller biologiska medel mot Indien eller indiska trupper.¹¹ I försvarsministerns årliga rapport från 2006 ses en förändring i landets hållning till principen launch-on-warning, alltså att ha kärnvapen redo att avfyras om man mottar signaler att en främmande attack är på väg mot det egna landet, för att på så vis hinna svara innan det egna landet utplånas. I rapporter från tidigare år har det stått att Indien tar avstånd från möjligheten till launch-on-warning, men i 2006 års rapport repeteras inte detta uttalande. Detta är en viktig förändring med tanke på Indiens utveckling av ett missilförsvarssystem som kommer att ge landet varning om inkommande attacker och troligen öka förmågan att snabbt besvara dessa.¹² Det är rimligt att anta att Indiens kärnvapenprogram också är ett sätt för landet att försöka skaffa sig en permanent plats i FN:s säkerhetsråd. De fem permanenta medlemmarna idag är USA, Ryssland, Storbritannien, Frankrike och Kina – alltså de fem officiella kärnvapenstaterna.

1 *Global Fissile Material Report 2007*, International Panel on Fissile Materials.

2 Norris, Robert C and Kristensen, Hans M. *India Nuclear Forces 2007*. Nuclear Notebook, Bulletin of the Atomic Scientist vol 63, Nr. 4 2007, s. 74-78

3 Federation of American Scientists <http://www.fas.org/programs/ssp/nukes/nukestatus.html>

4 Norris, Robert C and Kristensen, Hans M. *India Nuclear Forces 2007*. Nuclear Notebook, Bulletin of the Atomic Scientist vol 63, Nr. 4 2007, s. 74-78

5 Ibid

6 Ibid

7 Norris, Robert C and Kristensen, Hans M. *India Nuclear Forces 2007*. Nuclear Notebook, Bulletin of the Atomic Scientist vol 63, Nr. 4 2007, s. 74-78

8 Ibid

9 Ibid

10 National Security Advisory Board, draft report

http://www.indianembassy.org/policy/CTBT/nuclear_doctrine_aug_17_1999.html

11 Acronym Institute <http://www.acronym.org.uk/docs/0301/doc06.htm>

12 Norris, Robert C and Kristensen, Hans M. *India Nuclear Forces 2007*. Nuclear Notebook, Bulletin of the Atomic Scientist vol 63, Nr. 4 2007, s. 74-78